

Generelle retningslinjer for kvalifikationer og habilitet for censorer

Censorformandskabet for ingeniøruddannelserne har vedtaget nedenstående generelle retningslinjer for krav til kvalifikationer og habilitet gældende for censorer ved ingeniøruddannelserne.

Censorkvalifikationer

De generelle krav til uddannelse og erfaring, som er en forudsætning for beskikkelse som censor, fremgår af Uddannelses- og Forskningsministeriets to separate eksamensbekendtgørelser.

Den ene gælder for universitetsuddannelser (BEK 1062 af 30/06/2016) og dermed for bachelor- og kandidatuddannelser samt masteruddannelser og anden deltidsuddannelse efter bekendtgørelsen. Censorrollen beskrives her i kapitel 10, og censors kvalifikationer er beskrevet i § 57:

§ 57. *For at blive beskikket som censor skal personen have*

- 1) en relevant forskningsbaseret uddannelse på kandidatniveau,*
- 2) indgående og aktuelt kendskab til fagområdets videnskabelige discipliner, herunder fagets teori og metoder,*
- 3) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen/det centrale fag, og*
- 4) aktuel viden om uddannelsens/det centrale fags anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.*

Den anden gælder for erhvervsrettede videregående uddannelser (BEK 1500 af 02/12/2016) og dermed bl.a. for diplomingeniøruddannelser og diplomuddannelser. Censorrollen beskrives her i kapitel 6, og censors kvalifikationer er beskrevet i § 25:

§ 25. *En censor skal have*

- 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder,*
- 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og*
- 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.*

Stk. 2. Inden en prøves afholdelse informerer uddannelsesinstitutionen censor om de gældende regler for uddannelsen, herunder denne bekendtgørelse, samt forsyner censor med andet materiale, der har betydning for censorernes virksomhed.

Af § 57 og § 25 fremgår ikke krav om, at censor skal være specialist i det fagområde, der skal censureres. Dette er imidlertid en gængs holdning hos mange undervisere på uddannelsesinstitutionerne, især i forbindelse med censurering af afsluttende projekter, Censorformandskabets holdning på baggrund af de ovenfor nævnte § 57 og § 25 er, at censor ikke behøver være specialist indenfor for det fagområde, hvor vedkommende er censor. Censor skal have en god faglig indsigt i faget. Den faglige indsigt skal være erhvervet både via uddannelse og erhvervs erfaring. Censor rolle er foruden at have faglig indsigt i fagområdet (kvalitetssikringsrollen) også at sikre, at eksamen forløber korrekt efter de gældende regler (retssikkerhedsrollen).

Til supplement af ovenstående generelle krav i §§ 57 og 25 har censorformandskaberne for ingeniøruddannelserne besluttet, at der i almindelighed kræves 5 års relevant erhvervs erfaring (herunder undervisnings erfaring) på det aktuelle fagområde efter afsluttet professionsbachelor- eller kandidatuddannelse for, at den pågældende kan indstilles til beskikkelse. For personer med en ph.d.-grad nedsættes kravet til mindst 3 års relevant erfaring.

Censorhabilitet

Af forvaltningslovens § 3 og § 6 fremgår de almindelige bestemmelser om habilitet ved udøvelse af hverv i offentlig forvaltning. Reglerne gælder også for censorerne.

Det fremgår af § 3, at man er inhabil, hvis man selv, ens familie eller nærtbeslægtede har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om ens upartiskhed.

Det fremgår af § 6, at hvis man er bekendt med, at der for en selv eller andre foreligger forhold, som nævnt i § 3, skal man snarest underrette rette vedkommende (eksaminator) om det, medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning.

De generelle krav til habilitet, som en beskikket censor ved ingeniøruddannelserne tillige skal overholde, er for civilingeniørerne beskrevet i § 53 og for professionsbachelorerne i § 29 i ovenstående eksamensbekendtgørelser. Se begge bestemmelser nedenfor.

§ 53. Censorerne må ikke være ansat ved det universitet, eller ved det fakultet, hvis universitetet er opdelt i hovedområder, hvor de skal virke som censorer, medmindre der er tale om en anden uddannelse eller et andet centralt fag, jf. § 49, stk. 2, end det censoren forsker og underviser ved. Universitetets bestyrelsesmedlemmer, rektor, dekaner, institutledere og andre i tilsvarende stillinger kan dog ikke virke som censorer ved universitetet. Det skal i videst muligt omfang undgås, at eksaminatorer varetager censuropgaver for hinanden (gensidig censur).

Stk. 2. Censorernes virke er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt.

Stk. 3. Efter indstilling fra censorformandskabet kan Styrelsen for Videregående Uddannelser fravige stk. 1, 1. kt., når der foreligger særlige omstændigheder.

§ 29. Censorformandskabet fordeler efter samråd med uddannelsesinstitutionen eller institutionerne opgaverne til censur blandt censorerne i censorkorpset under iagttagelse af reglerne i stk. 2. Censorerne må ikke være eller inden for de sidste to år have været ansat på den institution, hvor de skal virke som censorer.

Stk. 2. Ved fordeling af censorarbejdet skal det sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende,

- 1) at der inddrages censorer fra flere uddannelsesinstitutioner og censorer fra det relevante arbejdsmarked (aftagercensorer) ved tilrettelæggelse af censuren inden for en given uddannelse,*
- 2) der jævnlige inddrages nye censorer ved fordeling af censorarbejdet,*
- 3) de samme bedømmere ikke sammen medvirker ved censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår.*

I forbindelse med projekter udført i samarbejde med en ekstern virksomhed, og hvor denne medvirker med vejledning under projektudarbejdelsen, har det tidligere været censorformandskabets holdning, at censor ikke må være ansat i den virksomhed, projektet udføres sammen med. Ofte er sådanne projekter dog bundet af fortrolighed, og det kan være vanskeligt at finde en censor fra et andet firma, hvilket kan resultere i, at projektet slet ikke bliver udført. I denne situation er det nu efter censorformandskabets opfattelse tilladt at finde en censor fra samme

virksomhed men under forudsætning af, at censor er placeret i en anden organisatorisk enhed i firmaet og i øvrigt absolut intet har haft med projektet at gøre.

Under alle omstændigheder bør enhver censor af egen drift afstå fra at medvirke i en eksamination, hvis der kan være den mindste tvivl om censors habilitet efter ovennævnte retningslinjer – hos censor selv, eller hvis nogen anden kunne tænkes at have selv de mindste indvendinger.

Slutteligt skal censor huske at opdatere sine personlige data, kontaktinformation, og arbejdssted, på CensorNet. Det er vigtigt, at censor altid har angivet sin mest anvendte e-mail adresse (helst privat e-mail), da det ellers ikke er muligt at rekruttere den pågældende censor. Det er vigtigt ved ny- og genbeskikkelse, at censor vedhæfter et opdateret og fyldestgørende CV. CV kan kun ændres/opdateres ved henvendelse til Censorekretariatet, og Censorformandskabet skal orienteres om opdatering af CV og formålet hermed.

Karsten Alstrup Hansen, Censorekretariatet DTU, karhan@adm.dtu.dk, tlf. 45 25 71 06, Oktober 2017